

Î N C H E I E R E

30 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Luiza Gafton, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către reprezentantul lui Dmitri Cheleş, avocatul Alexandru Arnaut,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Dmitri Cheleş împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii,

împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 28 februarie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de către Dmitri Cheleş și menținută hotărârea Judecătoriei Ceadâr-Lunga din 19 februarie 2015,

c o n s t a t ă:

La data de 06 octombrie 2014, Dmitri Cheleş a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii.

În motivarea acțiunii reclamantul a menționat că, la data de 14 septembrie 2013, colaboratorii echipei mobile „SUD” a Serviciului Vamal au reținut automobilul de model Chrysler Voyager, cu numărul de înmatriculare AY375, la volanul căruia el se afla și în care transporta marfa procurată din piețele din mun. Chișinău.

Menționează că, temei pentru reținerea automobilului și mărfii, conform explicațiilor colaboratorilor Serviciului Vamal, a servit lipsa actelor de proveniență a bunurilor procurate și necesitatea verificării legalității transportării mărfii în Republica Moldova.

Susține că, pe parcursul unui an, organul vamal, precum și organul de urmărire penală, în procesul verificării existenței componenței infracțiunii de contrabandă, au întreprins acțiuni intenționate de încălcare a normelor de drept material și procedural, încălcându-i, astfel, dreptul la proprietate garantat de Constituția RM.

Relevă că, în urma efectuării măsurilor de investigație, colaboratorii organului vamal n-au stabilit faptul livrării mărfii pe teritoriul țării prin ocolirea posturilor vamale și, respectiv, nu există temei pentru pornirea cauzei penale.

Afirmă că, într-adevăr, nu deținea acte de proveniență a mărfii, deoarece a procurat-o de la agenții economici din piață, vânzătorii refuzând să-i elibereze careva acte ce confirmă originea mărfii.

Consideră că, acțiunile sale se încadrează în elementele contravenției prevăzute de art. 265 din Codul contravențional, achiziționarea, păstrarea, transportul spre comercializare și comercializarea ilegală a valorilor materiale, contravenție ce ține de competența organului de poliție, și nu a celui vamal.

Astfel, invocă că, organul vamal a ignorat prevederile art. 399 din Codul contravențional, conform cărora era obligat să remită organului de poliție procesul-verbal de constatare a contravenției.

Declară că, organul de urmărire penală, în urma verificării circumstanțelor faptei, a constatat că, în acțiunile sale nu se conțin elementele componenței infracțiunii de contrabandă și a remis actele întocmite organelor procuraturii cu propunerea de a nu iniția o cauză penală, însă procurorul neîntemeiat și ilegal a emis ordonanța de pornire a urmăririi penale.

Invocă că, ulterior, prin ordonanța Procuraturii raionului Cimișlia din 12 februarie 2015 a fost scos de sub urmărirea penală pornită în baza art. 248 alin. (5) din Codul penal.

Menționează că, în urma reținerii ilegale și ridicării automobilului, care este unica sa sursă de existență, a fost lipsit pe parcursul unui an de venit, pe care îl estimează în cuantum de 30 000 lei.

Solicită încasarea din contul Ministerului Justiției a sumei de 260 000 lei, cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 30 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 4 500 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Ceadâr-Lunga din 19 februarie 2015 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Respingând acțiunea, prima instanță și-a argumentat concluzia prin faptul că, cerințele înaintate nu se încadrează în condițiile prevăzute de Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Prin decizia Curții de Apel Comrat din 10 noiembrie 2015 a fost respins apelul declarat de către Dmitri Cheleş și menținută hotărârea primei instanțe.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 13 aprilie 2016 a fost admis recursul declarat de către Dmitri Cheleş, casată decizia instanței de apel și restituită cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Cahul.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 28 februarie 2017 a fost respins apelul declarat de Dmitri Cheleş și menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 25 mai 2017, reprezentantul lui Dmitri Cheleş, avocatul Alexandru Arnaut a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând

admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, deoarece au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și, anume, a fost interpretată în mod eronat legea și a fost aplicată în mod eronat analogia legii.

Menționează că, conform art. 6 lit. b) al Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, temei de adresare cu prezenta cerere constituie ordonanța procurorului de scoatere a lui Dmitri Cheleş de sub urmărirea penală.

Susține că, prin ordonanța Procuraturii raionului Cimișlia din 23 aprilie 2016 a fost încetată urmărirea penală în privința recurentului, pe motiv că, lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 248 alin. (5) lit. d) din Codul penal, adică pe temeiuri de reabilitare, iar prin decizia din 27 iulie 2016 a fost încetat procesul contravențional pe motivul expirării termenului de tragere la răspundere contravențională.

Astfel, consideră că, ordonanța Procuraturii raionului Cimișlia din 27 iulie 2016 nu poate constitui temei de respingere a acțiunii.

Invocă că, în procesul verificării faptelor, expuse în procesul-verbal al agentului constatator, nu au fost constatate careva temeiuri pentru pornirea urmăririi penale, de aceea organul de urmărire penală a prezentat procurorului actul cu propunerea de a nu porni urmărirea penală, însă procurorul neîntemeiat a considerat că, nu sunt careva circumstanțe, care împiedică efectuarea urmăririi penale și a restituit documentele împreună cu ordonanța de pornire a urmăririi penale.

Consideră că, acțiunile procurorului în această parte sunt evident ilegale, deoarece organul de urmărire penală a stabilit circumstanțele, care exclud urmărirea penală, iar conform prevederilor art. 275 alin. (1) din Codul penal, urmărirea penală nu poate fi pornită, dar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată și va fi încetată în cazul în care nu există elementele infracțiunii.

Relevă că, în urma acțiunilor ilegale ale organelor de drept, care sunt împuternicite de a examina cauze cu privire la contravenții administrative și organelor de urmărire penală, care se exprimă prin încălcarea intenționată a normelor de drept material și procedural pe parcursul procesului penal și contravențional, recurentului i-a fost cauzat un prejudiciu material și moral în urma reținerii ilegale și confiscării mărfii și automobilului.

Declară că, valoarea mărfii reținute constituie 318 090 lei.

Menționează că, conform raportului de expertiză nr. 240616BV din 25 iunie 2016, costul automobilului de model Chrysler Voyager, cu n/î GE AY 375, la data confiscării - 13 septembrie 2013, constituia suma de 148 000 lei, iar pentru efectuarea lucrărilor de reparație a automobilului, uzarea automobilului aflat la parcare constituie suma de 32 900 lei.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost declarat în termen, or, din materialele cauzei rezultă că, recurentul a recepționat copia deciziei instanței de apel la data de 10 aprilie 2017 (f. d 294, vol. 1) iar cererea de recurs a fost depusă de către acesta la data de 25 mai 2017 (f. d. 7, vol. 2).

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către reprezentantul lui Dmitri

Cheleş, avocatul Alexandru Arnaut nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către reprezentantul reprezentantului lui Dmitri Cheleş, avocatul Alexandru Arnaut, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul reprezentantului lui Dmitri Cheleş, avocatul Alexandru Arnaut ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către reprezentantul lui Dmitri Cheleş, avocatul Alexandru Arnaut se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Luiza Gafton

Mariana Pitic